

Liivimaa Lihaveis INNOVATSIOONIKLASTER 2017-2022

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

- 2017. aastal alustasime, Euroopa Liidu toel innovatsiooniklastriga, mille eesmärk on tootjate ja teadusasutuste koostöös leida viise ja võimalusi mahe rohumaaveise ja -lambaliha tootmise jätkusuutlikkuse ja efektiivsuse tõstmiseks.
- Klasteri tegevusteks ajendas Liivimaa Lihaveise liikmeid kokku tulema soov parandada rohumaadelt saadava veiseliha kvaliteeti.
- Vaid karjatades ja jõusööta mitte kasutades on oluliselt keerulisem toota ühtlase kvaliteediga liha, mis on väga tähtis liha müügi seisukohalt.

- Teisalt on vähe uuritud Eesti rohumaateaduse ajaloos meie tingimustesse sobivate karjatamisviiside ja -koormuste kohta .
- Samuti pole uuritud poollooduslike rohumaadel karjatamissüsteemide pikaajalist mõju muldadele ja taimestikule.
- Lisaks sellele on karjatatavatel loomadel Eesti lühikese suve tingimustes paikkonniti väga tõsine probleem verdimevate putukatega. Ehk just siis, kui karjamaarohi on lopsakas ja rohi kasvab kiiresti võib eelkõige vähem kultuuristatud rohumaadel putukahäiring veistele olla väga suur.

- Nendest teemadest lähtuvalt – rohumaade rajamine, portsjonkarjatamine, rohumaaveiste tervis, muld ja selle elurikkus, liha kvaliteedi uuringud ja verdimevate putukate häiringute vähendamine – saidki sõnastatud erinevad innovatsioonitegevuste grupid, mida kuni aastani 2022 uuritakse.
- Rohumaaveiste kavatajad vastutavad lisaks oma veiste hea juurdekasvu ja tervise poolest ka rohumaade tervise ning ka sellest sügavamate kihtide , ehk mulla heaolu eest.
- Rohumaaveisekasvataja = karjamaakasvataja = mullaparandaja

- 1. Innovaatilised nuumarohumaad
- 2. Rohumaaveise liha kasulikkus tarbijale
- 3. Rohumaaveiste ja - lammaste tervise uuring
- 4. Rohumaaveiste portsjonkarjatamine
- 5. Verdimevad putukad

- Klastris osalevad farmid:
  - FIE Airi Külvet,
  - Sentafarm OÜ,
  - Kirbla Mahe OÜ
  - Margus Voitk Kaasiku Talu FIE
  - Tsura Talu OÜ
  - Haabsaare Farmid OÜ
  - FIE Ants Järvamägi Väike- Nakatu talu
  - Pariismar OÜ
  - Koivakonnu OÜ
  - Leesla Talu OÜ

- Innovatsioonitegevuste partnerid:
  - Eesti Maaülikool,
  - Eesti Taimekasvatuse Instituut,
  - Liivimaa Lihasaaduste Wabrik OÜ

ITG 1 INNOVATIIVSED NUUMAROHUMAAD

Kõrge lihasesisese rasvasusega mahe lihaveiste nuumamiseks sobiliku kõrge väärtusega püsirohuma kontseptsiooni (seemed, rajamine, hooldus) loomine.

ITG 1 ajakava

1r. Seemnesegude loomine, sügisesed põllutööd 2018

2. Katsepõldude ajamine kevadel 01.04 – 30.06.2019

3. Silo/heina tegemine katse-rohumaadel 01.07 – 30.09.2019

4. Portsjonkarjatamine katse-rohumaadel 01.05 – 30.09.2020

5. Portsjonkarjatamine katse-rohumaadel 01.05 – 30.09.2021

ITG 2 ROHUMAAVEISE LIHA KASULIKKUS

- eesmärk: terviseviitega / sertifitseeritud uuringutele viitava turundusmärgi väljatöötamine
- rohumaal kasvanud veise liha koostise uuring
  - laboratoorsed (8 vit, 5 min, O3/O6 koostis) ja kliinilised uuringud
- tootjate katseloomad:
  - regionaalne valim (IT8)
  - ITG3 testloomad
  - ITG1 kontsept-rohumaadel karjatatavad loomad

ITG 2 ajakava

1. Rohumaaveise liha uuring, regionaalne valim 2018
2. Tegevus 3 katseloomade liha uuringud 01.07 – 30.11.2020
3. Tegevus 1 nuumarohumaa veiste uuringud 2020
4. Tegevus 1 nuumarohumaa veiste uuringud 2021

ITG 3 ROHUMAAVEISTE (& LAMMASTE) UURING

- eesmärk: erinevate kasvatustingimuste mõju uuring liha kvaliteedile, majandustegevuse tulemuslikkuse parandamiseks
- uurimisperiood looma sünnist kuni realiseerimine 12/24 kuud
- testimine iga 3 kuu tagant farmis kohapeal
  - looma kasvukiirus
  - veterinaarsed uuringud
  - looma söötmingimused (rohumaade ja sööda kvaliteedi hindamine)

ITG 3 ajakava

1. 0-3 kuu vanused loomad: 01.06.2018 - 30.09.2018
2. 3-6 kuu vanused loomad: 01.09.2018 - 31.12.2018
3. 6-9 kuu vanused loomad: 01.01.2019 - 31.03.2019
4. 9-12 kuu vanused loomad: 01.04.2019 - 30.06.2019
5. 12-15 kuu vanused loomad: 01.07.2019 - 30.09.2019
6. 15-18 kuu vanused loomad: 01.10.2019 - 31.12.2019
7. 18-21 kuu vanused loomad: 01.01.2020 - 31.03.2020
8. 21-24 kuu vanused loomad: 01.04.2020 - 30.06.2020

ITG 4 ADAPTIIVNE KARJATAMINE

Eesti kliimatingimustesse sobiliku *adaptive multi-paddock grazing* (AMPG) karjatamissüsteemi katsed.

- loomade liigutamine iga 1-3 päeva tagant, 5000 kg/ha
- katsealadel kuni 144 000 kg/ha

ITG 4 ajakava

1. Kirjanduse kokkuvõtted, 1. aasta katsed: 01.06.2018 - 30.09.2018
2. katsed rohumaadel: 01.04.2019 - 30.09.2019
3. katsed rohumaadel: 01.04.2020 - 30.09.2020

ITG 5 VERDIMEVAD PUTUKAD

- eesmärk: verdimetavate putukate vähendamine loomade ümbruses
- verdimevate putukate liigiline koosseis ja arvukus
- tõrjevahendite analüüs
- tõrjevahendite mõju verdimevate putukate populatsioonile analüüs
- karjamaahoolduse mõju putukate populatsioonile
- **Juhised farmeritele veiseid häirivate putukate kohta**

[http://kvaliteedikava.liivimaalihaveis.ee/
innovatsiooni-klaster](http://kvaliteedikava.liivimaalihaveis.ee/innovatsiooni-klaster)

TÄNAN!

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringute
maapiirkondadesse

